

Dr. Gheorghe POPA

Dr. Nicolae GAMENT

**CURS PRACTIC DE TACTICĂ CRIMINALISTICĂ
ÎN POWERPOINT**

Dr. Gheorghe POPA Dr. Nicolae GAMENTȚ

**CURS PRACTIC
DE TACTICĂ CRIMINALISTICĂ
ÎN POWERPOINT**

Copyright © 2015, Editura Pro Universitaria

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris

al Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPA, GHEORGHE

Curs practic de tactică criminalistică în
powerpoint / dr Gheorghe Popa, dr. Niculae Gamenț. -
București : Pro Universitaria, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-26-0198-0

I. Gamenț, Niculae

343.9(075.8)

PREFAȚĂ

Apărută cu peste un secol în urmă, criminalistica – știința investigației penale - a avut și are în continuare un rol important în procesul de modernizare a actului de justiție prin elaborarea și folosirea unor metode și mijloace tehnico-științifice inclusiv tehnici și procedee tactice de efectuare a activităților de urmărire penală, în scopul descoperirii infracțiunilor, identificării autorilor și aflării adevărului în cauzele penale de către agențiile de aplicare a legii.

Azi, mai mult ca oricând, criminalistica trebuie abordată în sens larg, ca un ansamblu de procedee folosite atât la examinarea urmelor și mijloacelor materiale de probă cât și în conducerea unei anchete, inclusiv în administrarea probatoriilor în cauzele penale.

Putem afirma, fără teama de a greși, că sfera criminalisticii se întinde pe durata întregului proces judiciar. Ea contribuind nu doar la determinarea materialității faptelor ci și la dovedirea vinovăției făptuitorului identificat prin metode și procedee criminalistice. Cu alte cuvinte, aportul criminalisticii este pregnant atât în faza de urmărire penală cât și în faza de judecată.

În acest context, modificările aduse de noile coduri penal și de procedură penală dar mai ales pentru evitarea încălcării drepturilor și libertăților persoanei s-a impus cu necesitate revizuirea și adaptarea la noile norme procesual penale a regulilor tactice criminalistice de efectuare a activităților de urmărire penală cum ar fi: cercetarea la fața locului, ascultarea persoanelor, confruntarea, percheziția, etc.

Lucrarea de față, intitulată *Curs practic de tactică criminalistică în powerpoint*, prin conținutul său bine documentat și materializat într-o structură logică, pune la dispoziția studenților, masteranzilor, dar și practicienilor într-o manieră sintetizată doar informațiile necesare și utile, actualizate și armonizate cu normele procesual penale stipulate în noul Cod de procedură penală, cu privire la procedeele tactice de efectuare a activităților de urmărire penală de către organele judiciare.

Autorii

CAPITOLUL I

CERCETAREA LA FAȚA LOCULUI

1. **Noțiune, caractere, sarcini**
2. **Atribuțiile organelor judiciare ajunse primele la fața locului**
3. **Activități pregătitoare în vederea efectuării cercetării la fața locului**
4. **Fazele cercetării la fața locului**
5. **Fixarea rezultatelor cercetării la fața locului**

1. Noțiune, caractere, sarcini

✓ **Noțiune**

✚ Cercetarea la fața locului este o activitate procedurală desfășurată de organele judiciare cu respectarea regulilor elaborate de tehnica și tactica criminalistică;

✚ Cercetarea la fața locului este o activitate psiho-criminalistică de cunoaștere și investigare a locului în care s-a săvârșit infracțiunea, în scopul căutării, descoperirii și recoltării urmelor și mijloacelor materiale de probă cu ajutorul postdicției și predicției;

✚ Cercetarea la fața locului asigură percepția nemijlocită și constatarea directă a ambianței locului comiterii infracțiunii, în scopul determinării sau clarificării unor împrejurări de fapt care prezintă importanță pentru stabilirea adevărului.

✚ Ea oferă organului de urmărire penală sau instanței de judecată posibilitatea de a-și forma o imagine exactă despre

particularitățile acestui loc și împrejurările în care s-a produs fapta sau evenimentul.

✓ **Caracterele cercetării**

✚ **Cercetarea la fața locului are caracter obligatoriu**

✓ Pornind de la constatarea că orice activitate infracțională se consumă în timp și spațiu și este însoțită în mod inevitabil de apariția unor urme în locul în care s-a desfășurat ori în cel în care s-au produs urmările acesteia, rezultă că cercetarea la fața locului se efectuează în mod obligatoriu în toate situațiile în care pot fi descoperite urmele activității ilicite;

✓ Este de neconceput instrumentarea unor infracțiuni cum sunt omorul, furturile în dauna avutului public și privat, accidentele de muncă, de circulație etc., fără efectuarea cercetării la fața locului¹;

✓ Locul săvârșirii infracțiunii sau al oricărui eveniment care necesită intervenția organelor judiciare, reprezintă sursa cea mai importantă de obținere a unor informații exacte, obiective și imediate despre faptă/eveniment, făptuitor și împrejurările în care acesta a acționat și de aceea, cercetarea la fața locului are un rol hotărâtor în aflarea adevărului.

✚ **Cercetarea la fața locului este o activitate inițială și urgentă**

✓ Cercetarea la fața locului reprezintă prima activitate care se desfășoară în cadrul urmăririi penale și are un rol determinant în desfășurarea ulterioară a cercetărilor, prefigurând direcțiile principale de desfășurare a anchetei și oferind temeieri solide pentru desfășurarea altor investigații.

¹ Camil Suci, *Criminalistica*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p. 503

✓ De regulă, cercetarea se efectuează imediat după săvârșirea infracțiunii, odată cu sesizarea organului judiciar, dar sunt și situații în care se face mult mai târziu. Astfel de situații apar atunci când fapta a fost descoperită cu întârziere, sau când deși descoperită, nu s-a putut stabili de la început locul în care s-a desfășurat episodul principal al infracțiunii (de exemplu, nu s-a cunoscut locul în care a fost omorâtă victima). În aceste cazuri, echipa care efectuează cercetarea trebuie să stabilească modificările apărute ulterior în locul comiterii infracțiunii, să interpreteze și să aprecieze prin prisma acestor modificări, urmele care mai pot fi descoperite².

✓ Cercetarea la fața locului este o activitate urgentă, deoarece odată cu scurgerea timpului, locul faptei poate suferi modificări, iar urmele și mijloacele materiale de probă se pot altera sau dispărea, reducând considerabil șansele descoperirii infracțiunii și autorului ei. Studiile statistice demonstrează că atunci când cercetarea se efectuează într-un timp scurt (10-15 minute), sunt mai mari șansele de descoperire și examinare a tuturor urmelor infracțiunii, întrucât posibilitățile de dispariție, distrugere sau modificare sunt minime³.

Cercetarea la fața locului este o activitate care, în principiu, nu se poate repeta

✓ Efectuarea necorespunzătoare a acestei activități, minusurile în materializarea (fixarea) rezultatelor obținute nu mai pot fi înlăturate. Odată efectuată cercetarea la fața locului, acesta suferă modificări, fiind puțin probabil ca la repetarea ei să se obțină rezultatele scontate⁴;

² Florin Ionescu, *Criminalistica*, vol. II, Editura Universitară București 2007, p.21

³ L. Coman, M. Constantinescu, *Efectuarea cercetării la fața locului, în Tratat practic de criminalistică*, vol.I, Editura Ministerului de Interne, București 1976, p.424

⁴ A. Ciopraga, *Criminalistica. Elemente de tactică*, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, Facultatea de Drept, Ediția 1986, p. 24 și urm.

✓ Repetarea cercetării nu se mai poate face în condițiile inițiale și nu mai poate conduce la rezultatele scontate, întrucât locul faptei suferă modificări inclusiv ca urmare a acțiunilor întreprinse în prima etapă de echipa de cercetare⁵;

✓ Dacă locul faptei nu a fost sigilat, sau nu au fost luate măsuri adecvate pentru paza și conservarea aspectului său inițial, valoarea probatorie a eventualelor urme și mijloace materiale de probă care ar putea fi descoperite la repetarea cercetării, va fi îndoielnică, existând întotdeauna suspiciuni cu privire la proveniența lor⁶.

Cercetarea la fața locului are un caracter organizat

- Cercetarea la fața locului trebuie să asigure investigarea sistematică, minuțioasă și completă a locului faptei, descoperirea tuturor urmelor infracțiunii, a obiectelor corp delict etc. Aceasta presupune respectarea următoarelor reguli tehnico-tactice criminalistice:

- Cercetarea la fața locului nu trebuie limitată în timp și spațiu;

- În efectuarea cercetării la fața locului trebuie eliminate ideile preconceptuate cu privire la faptă, făptuitor, metodele și mijloacele folosite de acesta, ori cu privire la utilitatea urmelor descoperite și valoarea lor identificatoare;

- Metodele concrete de cercetare se stabilesc în funcție de natura și urmările faptei, particularitățile locului de cercetat, modurile de operare folosite de făptuitor(i) și dispunerea urmelor și mijloacelor materiale de probă;

- Notarea constatărilor de ordin criminalistic și a datelor desprinse cu ocazia investigațiilor, în vederea consemnării lor

⁵ V. Bercheșan., C-tin Pletea, I. E. Sandu, „Cercetarea la fața locului”, în *Tratat de Tactică Criminalistică*, Editura Carpați, București, 1992, p.30

⁶ Florin Ionescu, *op.cit.*, p. 22

ulterioare, în mod exact și complet, în procesul verbal de cercetare la fața locului.

- Studiarea reacțiilor pe care le are făptuitorul prezent la fața locului. Reacțiile acestuia față de constatările echipei de cercetare pot furniza indicii prețioase cu privire la valoarea probatorie a urmelor și mijloacelor materiale de probă descoperite, la locurile scăpate din atenție în timpul investigațiilor și în general cu privire la orice fel de date care ar putea interesa cauza.

✓ **Sarcinile cercetării la fața locului**

Principalele sarcini ale cercetării la fața locului pot fi rezumate la:

- ✚ Delimitarea locului în care s-a săvârșit infracțiunea sau s-a produs evenimentul;

- ✚ Descoperirea, fixarea, ridicarea, conservarea și interpretarea urmelor și mijloacelor materiale de probă, în scopul determinării sau clarificării împrejurărilor de fapt care prezintă importanță pentru stabilirea adevărului;

- ✚ Stabilirea împrejurărilor în care s-a produs decesul unei persoane, ori de câte ori există suspiciuni cu privire la decesul acesteia;

- ✚ Evidențierea modului de operare folosit la săvârșirea infracțiunii și a activităților desfășurate în locul faptei, în scopul stabilirii profilului psihologic al făptuitorilor și al elaborării versiunilor cu privire la aceștia;

- ✚ Identificarea victimei, martorilor oculari, a suspectului /inculpatului din rândul curioșilor aflați în apropierea locului faptei;

- ✚ Stabilirea cauzelor, condițiilor și împrejurărilor care au determinat sau înlesnit săvârșirea infracțiunii, în vederea luării măsurilor preventive care se impun.